

בפירוש איתמר אלא מכללא איתמר שלא בפירוש אמר ריש לקיש לדין זה, אלא כך שמענו מדבריו.

דתנן, אין מביאין מתבואה חדשה מנחות וביבורים ומנחת בהמה דהיינו מנחת נסכים שמביאין עם קרבן בהמה קודם לעומר, ואם הביא – פסול, שהרי עדיין אסור מדין חדש [ולא הוי ממשקה ישראל – מן המותר לישראל, תוס' לקמן סח ב].

קודם לשתי הלחם נמי לא יביא דברים אלו, דכתיב בשתי הלחם "קרבן ראשית" – שיהא ראשית לכל הקרבנות, ואם הביא כשר.

ואמר רבי יצחק אמר ריש לקיש, לא שנו שאם הביא קודם לעומר פסול – אלא בארבעה עשר ובחמשה עשר בניסן שלא הותר עדיין חדש. אבל בששה עשר בניסן, אם הביא אלו הדברים קודם למנחת העומר,

מחוסר זמן לבו ביום, יהא אחר ממרס בדמה (27) ולחקריב אשם והדר לקריב חטאת?

אלא אמר רב פפא, היינו טעמא דריש לקיש דאמר "מנחת העומר שקמצה שלא לשמה כשרה" והרי לכאורה אינו מן המותר לישראל שהרי חדש אסור עדיין, דקפבר, האיר מזרח האיר יום ט"ז בניסן, מתיר את החדש אפילו לא קרבה עדיין מנחת העומר, כי עצם היום מתירה וכדרכי יוחנן וריש לקיש דאמרי תרויהו, אפילו בזמן שבית המקדש קיים ומביאין מנחת העומר, האיר מזרח – מתיר [ומה שאמרנו שאין שירה נאכלין עד שיביא מנחת העומר אחרת, הוא משום דמצוה להמתין ולא לאכול חדש אף אחר שהאיר המזרח עד שיביאו מנחת העומר, רש"י].

ואמרינן: והא דריש לקיש שאמר מנחת העומר שקמצה שלא לשמה כשרה, וטעמו משום שסובר האיר מזרח מתיר, לאו

פסול, ובחולין כשר, ואם כן יתכן שבקדשים שחיטה עבודה היא.

27. בכתבי הגר"ז הקשה שהרי מבואר שבחטאות החיצונות כשר גם דם קרוש, ומדוע אומרת הגמרא שצריך שאחר יהא ממרס בדם. והגר"ח תירץ, שאמנם בכל סוגי החטאות יש דין של טבילת אצבע, אבל יש חילוק בין חטאות הפנימיות לחיצוניות, שבפנימיות כתוב "וטבל", ולמדנו שיש דין בדם שיהיה ראוי לטבילה והזאה, ולכן אם יקרש הדם הוא נעשה דחוי ונפסל. אבל בחטאות החיצונות אין דין "וטבל" אלא "ולקח", כלומר שיעשה בפועל טבילה, ואף אם קרש הדם ואחר כך נעשה לנוול בחזרה, הוא אינו דחוי וכשר להזאה. ולכן גם כאן נאמר

לעמוד בחוץ ולשחוט בהושטת ידו לפנים, ואם זה היה שירות, זה היה צריך להעשות לפני ה'. וכן אם נתלה באויר ושחט שחיטתו כשירה, ובשאר עבודות הקרבן פסולה, דאין דרך שירות בכך.

ה"י מאורלינש ורש"י בכת"י [זבחים סח ב] פירשו, דלאו עבודה היא כיון שגם חולין צריכים שחיטה, ולא רק קדשים, ומוכח שהציווי לשחוט אינו מטעם עבודה.

וכתב הבית הלוי [ב כג] שאף לשיטת ר"י דאורלינש וודאי שיש מצוה בשחיטת קדשים מהתורה, אלא רק שאין זה עבודת קרבן כמו זריקה וקבלה.

והשפת אמת הקשה לשיטת הר"י דאורלינש, דאף שיש שחיטה בחולין, הרי מתעסק בקדשים

לאפוקי כהן בעל מום או פסול (29) אחר, שהם אינם פוסלין במחשבה, ובדבר הראוי לעבודה דווקא דהיינו שהדבר שהוא מקריב ראוי לקרבן, לאפוקי מנחת העומר שבאה משעורים ולא חזיא לקרבן, שכל המנחות באות מחיטים ורק כאן מביאין משעורים דחידוש הוא במנחת העומר דאינה ראויה לעבודה, ובמקום הראוי לעבודה דווקא, לאפוקי נפגם המזבח שאז מקום ההקרבה אינו ראוי לעבודה, שאם פיגל אז במחשבתו, אינה פוסלת, ואם יתקן את המזבח בו ביום [שלא יהא נפסל בלינה] — יקטירנו. (30)

כשר, אלמא קסבר האיר המזרה — מתיר, ולכן בט"ז בניסן כשר. (28)

ואמרינן: ורבא פליג אדרב שמעון בן לקיש ואמר, מנחת העומר שקמנח שלא לשמה כשרה ואף שיריה נאכלין כדינה, ואינה צריכה מנחת העומר אחרת להתירה אלא כשרה לגמרי, מאי טעמא, דסבירא ליה שאין מחשבה מועלת לפסול אלא בשלוש תנאים: במי שראוי לעבודה, ובדבר הראוי לעבודה ובמקום הראוי לעבודה.

ומבארין, במי שראוי לעבודה דווקא —

אין עבודתו עבודה כלל. אלא נראה להוכיח מכאן, שגם פסול לעבודה שעובד נחשבת עבודתו "תורת עבודה", ולכן היתה הוה אמינא לומר כי כשעובד תהא מחשבתו פוסלת. ועוד ראה לדבר מקמיצת זר שפוסלת, ואפילו שלכאורה אין כאן עבודה כלל, אלא למדנו שיש כאן תורת עבודה שנעשתה בפסול.

30. רש"י מפרש שאם מפגל בקומץ בזמן שהמזבח פגום אינו פיגול, ואם יתקן את המזבח באותו היום יקטירנו. ויש להקשות מדוע אין במנחה זו דין דיחוי כמו בזבחים, מכיון שעתה אי אפשר להקטיר את הקומץ, והרי היא דחוייה מהמזבח.

והגרי"מ פינשטיין זצ"ל ביאר את יסוד דין דיחוי, שהוא רק כשיש פסול אשר בגללו אי אפשר להקריב, אבל כשהמזבח נפגם אין כאן פסול בהקרבה, אלא רק חסרה כאן האפשרות וההיכי תימצי היכן להקריב, ואין דבר זה נקרא דיחוי.

ומה שבזבחים נפגם המזבח פוסל, הוא מגזירת הכתוב, שכתוב "זבחת עליו" וזה גורם דין עיכוב בהקרבה, ולכן נקרא דיחוי, אבל במנחות אין דין דיחוי.

שיהא אחר ממרס הדם, והיינו רק כדי שיהיה ראוי להזאה.

28. צריך ביאור, מה הראיה שסבר ריש לקיש שהאיר המזרח מתיר, והרי יתכן שהמנחה כשירה בששה עשר כיון שסובר שאין מחוסר זמן לבו ביום. [ועיין בשיטה אות א.]. והעולת שלמה מבאר, שסברת אין מחוסר זמן לבו ביום זה דווקא אם בשעה שעושה את המעשה הזה יכול היה לעשות את המעשה המתירו. וכמו שכשעושה מנחת העומר שלא לשמה, באותו זמן יכול הוא לעשותה לשמה, אז אין הוא נקרא מחוסר זמן, אבל בדבר שלא יכול להתירו כעת הרי הוא מחוסר זמן. ואם כן בדברי ריש לקיש שאמר שאם הביא את מנחת העומר ביום ט"ז כשרה, נאמר כל זמן שבאותו יום, ואפילו קודם הקרבת המוספין אם הביא את המנחה כשר, וקודם מוספין הרי אין זה זמן ראוי להקרבת העומר, וזה מחוסר זמן, ואין יהיה כשר, אלא מוכרח שסבר ריש לקיש שהאיר המזרח מתיר.

29. הגרי"מ פינשטיין זצ"ל מקשה שהרי מחשבה פוסלת רק בשעת העבודה, ואם כן מה ההוה אמינא שמחשבת בעל מום פוסלת, והרי

הוא! הרי אפשר ללמוד דבר זה מקל וחומר, ומה בהמה בעל מום, שמותרת להדיוט באכילה, אסורה בהקרבה לגבוה. טריפה, שאסורה באכילה להדיוט, אינו דין שאסורה להקריב לגבוה?⁽²⁾

איכא למפרך, חלב ודם יוכיחו, שאסורין להדיוט באכילה, ומותרים להקריב לגבוה.

ודחינן לפירכא, שהרי שונה חלב ודם מטריפה: מה לחלב ודם, שכן באין מכלל היתר, שהרי הבהמה כולה מותרת באכילה, ורק החלב והדם אסורים. תאמר בטריפה, שכולה אסורה להדיוט. ואם כן, עדיין אפשר ללמוד מקל וחומר?

תנו רבנן, נאמר בענין הקרבנות [ויקרא א, ב-ג], "אדם כי יקריב מכם קרבן לה' מן הבהמה מן הבקר ומן הצאן וגו' אם עולה קרבנו מן הבקר וגו'", ומתחילת הפסוק למדנו "מן הבהמה" להוציא רובע ונרבע, "מן הבקר" להוציא את הנעבד כלומר בהמה שעבדו לה בתור עבודה זרה, "ומן הצאן" להוציא את המוקצה [בהמה שהוקצתה לעבודה זרה], כשהוא אומר "מן הבקר" למטה, בסוף הפסוק [אם עולה קרבנו, מן הבקר], שאין תלמוד לומר, שאין צורך לומר זאת, ואם כן, מה בא ללמדנו, אלא להוציא את הטריפה,⁽¹⁾ שפסולה לקרבן.

והוינן בה: מדוע צריך פסוק לזה? והלא דין

אלא העשה דוחה אותו, אם כן, בסוגייתנו אין זה נחשב הוכחה, מפני שכאן הנדון האם בהמה טריפה כשירה לקרבן או פסולה, ואין פה נידון של "תבוא מצות קרבן ותדחה לאו של טריפה". ומקשה לפ"ז מה מוכיחה הגמרא מכלאים בבגדי כהונה לדעת הרמב"ם שההיתר של כלאים בבגדי כהונה זה מדין דחיה. וכן דן המנחת אריאל גבי שעטנו בציצית שתלוי במחלוקת הראשונים לקמן בתוס' דבור המתחיל תכלת דף מ ב אם הוא בגדר הותרה, כלומר, שלא נאמר כלל איסור שעטנו בציצית, או בגדר דחיה, שמצות ציצית דוחה איסור השעטנו. ואם נאמר כראשונים שזה מדין דחיה, קשה כנ"ל, מה הסוגיא דוחה מציצית שהותר לגבוה, הרי זה לא הותר אלא דחיה, וזה אין לומר אחרי שטריפה פסולה לקרבן, שאם יקרה מקרה שאין בהמה אחרת יבוא עשה של קרבן, וידחה לאו של טריפה, מפני שאיסור טריפה למזבח אין זה רק בגדר 'איסור' אלא הוא פסול בקרבן, כמו בעל מום, ובפסולים לא שייך יבא עשה וידחה לא תעשה.

1. הקרן אורה מקשה, מדוע צריך פסוק "מן הבקר" לפסול טריפה לקרבנות, הרי הגמרא בזבחים דף קטז א דורשת מן הפסוק "תביא אל התבה להחיות אתך", שטריפה פסולה לקרבן בקרבנות שמביאים גויים. וממילא, לפי כלל הגמרא בסנהדרין דף נט א שלא יתכן שיהיה דבר שאסור לגויים ומותר ליהודים, ואם אסור לגויים ודאי שאסור גם ליהודים. הרי כיון שטריפה פסולה בקרבנות גויים, ודאי שפסולה גם בקרבנות ישראל!?

ותירץ נזר הקודש, שאם היינו פוסלים טריפה רק מחמת שנאסרה בקרבנות גויים, היינו מכשירים בהמה שנולדה מבהמה טריפה. אולם אחר שנכתב פסוק לפסול טריפה, גם בהמה שנולדה מבהמה טריפה פסולה, כמבואר בחולין דף נח א.

2. השאגת אריה [סי' צו] מקשה מכל עשה שדוחה לא תעשה נוכיח שאע"פ שאסור להדיוט מותר לגבוה. ומתוך החזו"א [קמא כז, ט] כיון שבעשה דוחה לא תעשה לא הותר הלא תעשה,

אזי נחזור ללימוד מהפסוק, **כשהוא אומר** "מן הבקר" למטה, שאין תלמוד לומר — להוציא את הטריפה.

ותמהינן: מאי "אם השבתה", מה היה אפשר להקשות?

אמר רב, משום דאיכא למימר: מנחת העומר תוכיה, שאסורה להדיוט, שהרי היא מן התבואה החדשה, שעדיין לא הותרה להדיוט, ומותרת לגבוה!

ומקשינן על הקושיה: **מה למנחת העומר, שהיא עדיפה, שכן מתרת חדש⁽⁴⁾ מה שאין כן בטריפה, שאינה מתרת כלום, ולכן תהיה אסורה לגבוה.**

ומתצת הגמרא: אפשר להקשות קושיא אחרת על הקל וחומר, כי מליקה⁽³⁾ תוכיה, שהרי כולה איסור, ואסורה להדיוט, שאם מלק עוף חולין כולה אסורה, לפי שהיא נבילה, שמליקה איננה שחיטה, ומותרת לגבוה לקרבן!

ודחינן לפירכא, **מה למליקה, שכן מעשה קדושתה לגבוה, דהיינו המליקה, שהיא מכשרתה לגבוה, היא עצמה אוסרתה להדיוט. מה שאין כן בטריפה, שאין קדושתה אוסרתה, אין קדושתה גורמת לאיסור הטריפות, ואם כן, אפשר ללמוד טריפה מקל וחומר מבעל מום, ומדוע צריך פסוק לכך?**

ואם השבתה, אם תמצא דחייה לקל וחומר,

מקריבים קרבן העומר, נמשך איסור חדש עד זמן ההקרבה, יוצא שקרבן העומר אינו מתיר איסור חדש, אלא להיפך גורם שימשך זמן האיסור עד שעת הקרבת הקרבן, ואפילו אם נאמר שגם זה נקרא 'מתיר' כיון שעד עכשיו היה איסור ועכשיו בהקרבה נפסק האיסור, אבל עדיין קשה, שהרי כל סיבת איסור חדש היתה מחמת הקרבן ולכן ברגע שמקריבים את הקרבן, אין סיבה שימשך האיסור ומדוע זה נחשב מתיר איסורים, וכן הקשה הקרן אורה, מה ראיית הגמרא מפיטום הקטרת שאסור להדיוט ומותר לגבוה, הרי זה בדיוק להיפך, שכל האיסור להדיוט זה מחמת שמצוה לגבוה. **ובצפנת פענח מיישב הקושיות, ומבאר שזו עצמה דחיית הגמרא "שכן מצוותו בכך". והכוונה, שמכח המצוה חל האיסור. וקצת קשה הדבר, מפני שגם לגבי מילה בשבת אומרת הגמרא "מה לשבת, שכן מצוותה בכך" ושם הפירוש כפשוטו.**

3. מליקה תוכיה שאסורה להדיוט ומותרת לגבוה והקשה בספר פירות **תאנה** הרי חטאת העוף נאכלת לכהנים ואם כן, אין להוכיח מכאן שאע"פ שאסור להדיוט מותר לגבוה, שהרי מותרת גם להדיוט. ותיירך שכבר עכשיו ידעה הגמרא את הסברא המוזכרת בסוף הסוגיא שאכילת כהנים "משלחן גבוה זכו" ונחשב בכלל היתר לגבוה ולא בכלל היתר להדיוט.

4. הקשה בספר שו"ת **שאגת אריה החדשות** סימן ס"ו על דברי הגמרא "מה למנחת העומר שכן מתרת חדש", שזה נכון לפי רבי יהודה שסובר לקמן דף סח א שבעצם איסור חדש נמשך עד סוף יום ט"ז ניסן, ורק אם הקריבו קרבן העומר במהלך היום הותר האיסור משעת ההקרבה, אם כן, לדבריו אכן הקרבן בא להתיר, אבל לתנאים החולקים שם וסוברים שבזמן שאין בית המקדש ולא עתידים להקריב קרבן העומר, מיד מן הבוקר הותר איסור חדש, ורק אם

ומבארת הגמרא: כך אמר רב, מנחת העומר **בשביעית** (5) תוכיח, (6) שהרי אין תבואה חדשה בשביעית, ואינה מתרת כלום.

ומקשינן: **בשביעית נמי**, עדיפה מנחת העומר, **שכן מתרת ספיחין** שגדלו מאליהן בשביעית?

ואמרינן: קושייתו של רב הולכת **כרבי עקיבא**, **דאמר ספיחין אסורין** (7) **בשביעית** משעת הביעור ואילך. ולפי רבי עקיבא, שיש דחייה לקל וחומר, למדנו מהפסוק של "מן הבקר" להוציא טריפה.

ומקשינן: **לרבי עקיבא נמי**, **לפרוך השאלה** ממנחת העומר: **מה למנחת העומר, שכן**

מתרת בשביעית חדש בחוצה לארץ, שאין נוהגת שם שביעית, ויש תבואה חדשה, וצריכה מנחת העומר להתירה.

ואפילו למאן דאמר איסור חדש בחוץ לארץ לאו דאורייתא, ואי אפשר להקשות קושיא זו, אפשר להקשות קושיא אחרת, **מה למנחת העומר, שכן באה להתיר לאו של "ולחם וקלי וקרמל לא תאכלו" שבתוכה של המנחה עצמה**, כדי שאם יאכל משיירי המנחה לא יעבור איסור חדש אלא רק איסור אכילת ספיחים בשביעית, מה שאין כן בטריפה, שאינה מתרת כלום!?

ומתריצין: **אמר ליה רב אחא מדיפתי לרבינא**, **אולי לכן צריך את הפסוק של "מן**

והרמב"ם פוסק שספיחים מותרים מן התורה. ועוד תירץ, שסוגייתנו הרי סוברת שאין איסור חדש נוהג בחוץ לארץ, ולדעה זו באמת אין איסור חדש ביבולי גויים, אבל לפי מה שפוסקים שיש איסור חדש בחו"ל, אם כן, אפשר לומר שיש גם איסור חדש ביבולי גויים.

7. רש"י מפרש ספיחין אסורין מחמת שעבר זמן הביעור שהוא באמצע החורף שאז נגמר בשדות התבואה משנה שעברה, "וכל שכלה לחיה מן השדה - כלה לבהמתך מן הבית" כלומר נאסר באכילה. והקשה תוספות הרי מדובר בספיחים שצמחו בחורף של שנת שמיטה וזמן ביעורם הוא בחורף של השנה שאחרי השמיטה. ותירצו הטהרת הקדש **והצאן קדשים**, כיון שספיחים אלו לא נזרעו אלא צמחו מאליהם מהחיטים שנפלו מהקציר של השנה השישית, נחשבים לגבי דין ביעור כיבול השנה השישית וכשנגמר בשדה יבולי שנה שישית זהו זמן ביעורם של הספיחים.

5. מבואר בסוגיא שקרבן העומר לא התיר חדש בשביעית. והקשה הנהתיבות הקודש, מדוע כך, הרי כל התבואה החדשה שצמחה בשמיטה, צריך קרבן עומר כדי להתירה באכילה. ותירץ בספר טהרת הקדש שאמנם כל מה שצמח בשמיטה אסור באיסור חדש, וצריך קרבן עומר להתירו, אבל במציאות, כיון שלא זרעו, לא צמח כלום, ולא היה בפועל מה להתיר.

6. שיטת הרמב"ם הלכות שמיטה ויובל פרק ד' הלכה כ"ט שיבולי נכרי אינם אסורים באיסור שביעית ואין בהם איסור ספיחים. ומקשה הישועות **יעקב** [או"ח תפ"ט] אם כן, מה מתרצת הגמרא 'בשביעית', הרי גם בשביעית היתה מנחת העומר מתירה חדש ביבולי גויים ורוצה להוכיח מזה שאין איסור חדש נוהג ביבולי גויים, ודוחה ראייתו שהרי כאן הסוגיא הולכת בשיטת רבי עקיבא שספיחים שעלו מאליהם אסורים מן התורה, ואם כן, ספיחים שזרעם גוי ג"כ אסורים, שאין זה עדיף מצמח מאליו, ולכן לא שייך לתרץ ביבולי גויים.

מר בריה דרבינא אמר: כך אפשר להקשות על הקל וחומר, משום דאיכא למימר שבת תוכיה, שאסורה להדיוט ומותרת⁽⁸⁾ לגבוה, שהרי מקריבין קרבנות בשבת!

ודחינן: מה לשבת, שכן הותרה מכללה, האיסור הכללי הותר אצל הדיוט, במילה, שהרי מלים בשבת.

ותמהינן: אטו וכי מילה צורך הדיוט היא שאמרת הותרה אצל הדיוט? הרי מילה מצוה היא, והיא גם כן צורך גבוה.

אלא, כך תדחה את הקושיא, מה לשבת, שכן מצוותה בכך, שהרי זמן תמידים ומוספים הוא דווקא בו ביום, ואי אפשר לקיים המצוה ביום אחר, מה שאין כן בטריפה, שהרי אפשר להביא כשרה!

רב אדא בר אבא אמר: כך תדחה את הקל וחומר, משום דאיכא למימר כלאיים, שעטנו בבגד, תוכיה, שאסורין להדיוט ומותרין⁽⁹⁾ לגבוה, בבגדי כהונה באבנט של כהן גדול [כך גירסת השטמ"ק ברש"י, ועיין ברכת הזבח שלא גרס "גדול", שאם ככהן גדול, הרי יש לו כלאיים גם באפוד וחושן].

ודחינן: מה לכלאיים, שכן הותר מכללו אצל

הבקר, לפי שהיינו חושבים שטריפה נמי תקריב, ותתיר לאו של טריפה שבתוכה, שהאוכלה לא יעבור על לאו של טריפה.

ואמרינן: אלא לרבי עקיבא נמי יש דחייה על הקושיא: מה למנחת העומר, שכן מצוותה דווקא בכך להביא מן החדש, שדווקא מנחה מן החדש מתירה את החדש, מה שאין כן בקרבן, שאפשר להביא כשרה, ואין מצוותו דווקא בטריפה, ואם כן חזר הקל וחומר למקומו, וקרא למה לי?

ומתריצין: ריש לקיש אמר, אפשר לדחות הקל וחומר כך, משום דאיכא למימר, מפטם הקטורת יוכיה, שאסור להדיוט ומותר לגבוה.

ותמהינן: מפטם הקטורת?! הרי גברא הוא, ומה שייך בו מותר לגבוה?

ומבארינן: אלא, פיטום הקטרת יוכיה, שאסור להדיוט לפטם קטורת לצורך הדיוט, ומותר לצורך גבוה.

ודחינן לפירכא, מה לפיטום הקטורת, שכן מצוותו בכך דווקא, תאמר בקרבן שאין חייב להביא דווקא טריפה!

8. שבת תוכיה שמותרת לגבוה. ומפרש רש"י להקריב תמידין ומוספין. וכתב הגרי"ז, מזה שמותר להקריב מוספים של ר"ח וחגים בשבת, אין להביא ראיה שאסור להדיוט ומותר לגבוה, מפני שזה מדין עשה דוחה לא תעשה, ואילו בסוגייתנו הנדון שיהיה כשר ולא מדין דחיה כמבואר בהערה. אלא, כל הוכחת הגמרא היא ממוסף של שבת שזוהי צורת מצוותו להביאו בשבת. והגמרא דוחה 'שכן מצוותו בכך'. והעיר

9. הצאן קדשים מתקשה בדברי הגמרא שכלאים הותרו לגבוה בבגדי כהונה והרי בגדי

הדיוט בציצית, שלצורך מצוות ציצית הותר איסור כלאיים!

ותמהינן: **אטו וכי ציצית צורך הדיוט היא?** והרי מצוה היא, וצורך גבוה היא, **אלא כך** תדחה, **מה לכלאיים בגבוה, שמצוותו בכך** דווקא.

רב שישא בריה דרב אידי אמר: לכן צריך פסוק, **משום דאיכא למימר, ליהדר דינא, ותיתי שטריפה מותרת לגבוה בלימוד של מנה הצד:** שהרי מנה דחית למליקה, שאי אפשר ללמוד ממנה, **שכן קדושתה אוסרתה.** אם כן, **חלב ודם יוכיחו, שאין קדושתן אוסרתן, והותרו לגבוה ולא להדיוט.**

ומה דחית שאין ללמוד מהם, **מנה לחלב ודם, שכן באין מכלל חיתר, אם כן, מליקה תוכיח שלא באה מכלל חיתר.**

וחזר הדין, **לא ראי זה כראי זה, ולא ראי זה כראי זה, אבל הצד השווה שבהן הוא שאסורין להדיוט ומותרין לגבוה. אף אני אביא טריפה, שאף על פי שאסורה להדיוט, תהא מותרת לגבוה, ולכן צריך פסוק ללמוד שאסורה לגבוה.**

ודחינן: אי אפשר ללמוד מזה, שאפשר להקשות, **מה להצד השווה שבהן שכן מצותן בכך, תאמר בטריפה, שאין מצותה בכך,**

שהרי יכול להביא כשרה!

אלא אמר רב אשי: לכן צריך פסוק לפסול טריפה לקרבן, **משום דאיכא למימר, מעיקרא דהיכן שרצית ללמוד דינא, קל וחומר פירכא!**

מחיבא קמיייתית לה לקל וחומר? מבעל מום, שמותר בהדיוט באכילה ואסור לגבוה, קל וחומר טריפה שאסורה להדיוט שתהיה אסורה לגבוה.

מה לבעל מום, שכן עשה בו דין המקריבין כקריבין, כי כשם ש"קריבין", דהיינו הקרבן, פסול בבעל מום, הוא הדין שה"מקריב", דהיינו הכהן, פסול בבעל מום, תאמר בטריפה, שאין המקריבין כקריבין, שהקרבן פסול בטריפה, אבל כהן שהוא בגדר "טריפה" כשר לעבודה!

אמר ליה רב אחא סבא לרב אשי: יוצא דופן⁽¹⁰⁾ יוכיח, שלא עשה בו מקריבין כקריבין, שהרי כהן שנולד כשהוא "יוצא דופן" הרי הוא כשר לעבודה, ואילו קרבן שנולד כשהוא "יוצא דופן" הרי הוא פסול להקרבה, כפי שלמדנו מזה שכתוב "כי יולד" — פרט ליוצא דופן, ומותר להדיוט, ואסור לגבוה, ונלמד מכאן הקל וחומר לטריפה.

מסכת יומא [סט]. שבגדים קשים מכלאיים מותרים בין בשכיבה עליהם ובין בלבישה וחזרה הקושיה למקומה.

10. צריך עיון דחיית הגמרא 'מה ליוצא דפן שכן אינו קדוש בכורה'. וקשה, הרי בכור כתוב בפסוק בלשון 'פטר רחם' דהיינו שעבר ופתח

כהונה היו קשים כמבואר ביומא דף סט א ואין בהם איסור דאורייתא של שעטנו. ותירץ הקרן אורה שכל ההיתר מדאורייתא בקשים זה רק אם מציע אותם תחתיו ויושב עליהם או שוכב עליהם, אבל בדרך לבישה, גם בקשים עובר איסור דאורייתא אולם בספר יד דוד נשאר בקושיה על שיטת רש"י המובאת בתוספות